EUROPSKA
KOMISIJA

Bruxelles, 16.7.2025.
COM(2025) 408 final

ANNEX

PRILOG

Preporuci za ODLUKU VIJEĆA

o odobravanju otvaranja pregovora između Europske unije i Ujedinjene Kraljevine Velike Britanije i Sjeverne Irske o zajedničkom sanitarnom i fitosanitarnom području između Europske unije i Ujedinjene Kraljevine u pogledu Velike Britanije te o povezivanju sustavâ trgovanja emisijama stakleničkih plinova Ujedinjene Kraljevine i Unije

PRILOG

INSTITUCIONALNE ODREDBE RELEVANTNE ZA OBA SPORAZUMA

1. Predviđeni sporazumi trebali bi se provoditi u okviru mehanizama zajedničkog upravljanja. Ti bi mehanizmi trebali imati odgovarajuću ulogu u postupcima kojima se dinamičnim usklađivanjem osigurava uključivanje propisa Unije koji se mijenjaju u pravni poredak Ujedinjene Kraljevine. Komisija osigurava da budu uključene odredbe za jednostrani raskid sporazuma.

Opća načela

2. Cilj zajedničkih institucionalnih odredaba trebao bi biti da pravila koja se primjenjuju na odnose s Ujedinjenom Kraljevinom u područjima obuhvaćenima sporazumima, prema potrebi, u svakom trenutku budu jednaka onima koja se primjenjuju na unutarnjem tržištu Unije te da se njihovo tumačenje i primjena ne mogu razlikovati.

3. Imajući na umu taj cilj, institucionalne odredbe trebale bi odražavati sljedeća bitna načela i uključivati sljedeće elemente:

Dinamičko usklađivanje

4. Zajedničkim institucionalnim odredbama trebalo bi osigurati da Ujedinjena Kraljevina u svakom trenutku na dinamičnoj osnovi primjenjuje cjelokupnu pravnu stečevinu Unije koja je relevantna za potrebe svakog sporazuma. U sporazumima bi trebalo navesti da ta pravna stečevina Unije postoji u trenutku potpisivanja. Buduće relevantne pravne akte Unije trebalo bi uključiti u predmetni sporazum s pomoću odgovarajućih mehanizama. Uključivanje novih relevantnih akata prava Unije u predmetni sporazum trebao bi provesti zajednički odbor što je prije moguće nakon njihova donošenja i po mogućnosti u zadanom roku te bi ono trebala biti obveza stranaka. Ako se rok prekorači, stranke bi trebale imati pravo uputiti predmet na rješavanje spora.

5. Za oba bi se sporazuma trebala načelom dinamičnog usklađivanja osigurati istovremena primjena jednakih pravila unutar područja primjene sporazuma. Osim toga, u sporazumu o zajedničkom sanitarnom i fitosanitarnom području trebalo bi utvrditi da se određene odredbe prava Unije, uključujući hitne mjere i one koje se primjenjuju na ulazak u Uniju životinja, bilja i robe iz ostatka svijeta, odmah počinju primjenjivati na Ujedinjenu Kraljevinu i u Ujedinjenoj Kraljevini u pogledu Velike Britanije.

6. Sporazumom o zajedničkom sanitarnom i fitosanitarnom području Ujedinjenoj Kraljevini trebale bi se dati jednake mogućnosti za poduzimanje ciljanih mjera za zaštitu njezine biosigurnosti i javnog zdravlja kao što su one koje imaju države članice na temelju prava Unije. Osim toga, sporazum može uključivati kratak popis ograničenih iznimaka od načela dinamičnog usklađivanja i istodobne primjene. Iznimka bi trebala biti dogovorena samo ako: (i) ne dovodi do primjene nižih standarda u Ujedinjenoj Kraljevini u pogledu Velike Britanije u usporedbi s onima utvrđenima u relevantnim pravilima Unije, (ii) se na nju nije moguće pozvati kako bi se ograničio ili na bilo koji drugi negativan način utjecalo na ulazak na državno područje Ujedinjene Kraljevine životinja, bilja i robe podrijetlom iz Unije koji su u

skladu s pravom Unije, (iii) se njome poštuje načelo da u Uniju mogu ulaziti samo životinje, bilje i roba koji su u skladu s pravom Unije.

Oblikovanje odluka

7. Nijedan sporazum ne bi trebao Ujedinjenoj Kraljevini dati pravo na sudjelovanje u donošenju odluka Unije. Međutim, Ujedinjena Kraljevina trebala bi biti uključena u ranoj fazi te kao zemlja koja nije članica Europske unije na odgovarajući način pridonositi postupku oblikovanja odluka o pravnim aktima Europske unije u područjima obuhvaćenima obvezom dinamičnog usklađivanja i istodobne primjene. Europska komisija trebala bi se savjetovati s Ujedinjenom Kraljevinom u ranoj fazi donošenja politika. Ta se prava ne bi proširila na sudjelovanje u radu Vijeća ili njegovih pripremnih tijela.

Ujednačeno tumačenje i primjena pravne stečevine Unije

8. Institucionalnim odredbama trebala bi se utvrditi obveza tumačenja i primjene prava Unije u odnosima između stranaka na isti način na koji se ono tumači i primjenjuje unutar Unije. To zahtijeva da se akti Unije navedeni u sporazumima i, u mjeri u kojoj njihova primjena uključuje pojmove prava Unije, odredbe sporazumâ tumače i primjenjuju u skladu sa sudskom praksom Suda Europske unije prije i nakon potpisivanja odgovarajućeg sporazuma.

Rješavanje sporova

9. Institucionalnim odredbama trebalo bi urediti da stranke mogu mehanizmu za rješavanje sporova koji se temelji na mehanizmu uspostavljenom Sporazumom o trgovini i suradnji podnijeti zahtjeve za rješavanje sporova o tumačenju ili primjeni sporazuma ako se u okviru zajedničkog odbora ne može pronaći sporazumno rješenje. Mehanizam za rješavanje sporova trebao bi štititi isključivu nadležnost Suda Europske unije za tumačenje prava Unije. U tu bi svrhu arbitražni sud trebao biti obvezan uputiti Sudu Europske unije sva pitanja o pravu Unije (uključujući neki pojam ili odredbu iz prava Unije) kako bi on donio odluku koja bi trebala biti obvezujuća za arbitražni sud.

Odgovarajuće mjere za zaštitu interesa Unije i međusobna povezanost sporazuma

10. U slučaju nepoštovanja odluke arbitražnog suda cjelovitost unutarnjeg tržišta trebao bi jamčiti djelotvoran sustav odgovarajućih mjera. Postupak u slučaju nepoštovanja odluke arbitražnog suda prije svega bi trebao uključivati mogućnost poduzimanja odgovarajućih mjera za zaštitu interesa Unije, među ostalim u predmetnom sporazumu ili drugom sporazumu koji je na snazi između stranaka.

Usklađenost sa Sporazumom o trgovini i suradnji

11. Ne dovodeći u pitanje stavke od 1. do 10., sporazumi bi se trebali temeljiti na institucionalnom okviru utvrđenom u Sporazumu o trgovini i suradnji, posebno u pogledu uloge Vijeća za partnerstvo.

12. Sporazumi bi trebali sadržavati odredbe kojima bi se osiguralo da unakrsne protumjere između novih sporazuma i područja obuhvaćenih Sporazumom o trgovini i suradnji i dalje budu moguće, kako je predviđeno u Sporazumu o trgovini i suradnji.

13. Sporazumima bi se trebala osigurati primjena klauzule o zaštitnim mjerama iz Sporazuma o trgovini i suradnji (članak 773. tog sporazuma).

14. Odredbe Sporazuma o trgovini i suradnji u pogledu ključnih elemenata (članci 771. i 772. tog sporazuma) trebale bi se primjenjivati na nove sporazume.

15. Odredbe Sporazuma o trgovini i suradnji koje su u suprotnosti s novim sporazumima trebalo bi prestati primjenjivati.

SPORAZUM O ZAJEDNIČKOM SANITARNOM I FITOSANITARNOM PODRUČJU

Teritorijalno područje primjene

16. Kad je riječ o Uniji, taj bi se sporazum trebao primjenjivati na područja na kojima se primjenjuju Ugovori, i u njima, pod uvjetima koji su u utvrđeni u tom sporazumu te, kad je riječ o Ujedinjenoj Kraljevini, na Ujedinjenu Kraljevinu i u Ujedinjenoj Kraljevini u odnosu na Veliku Britaniju[1].

Glavno područje primjene

17. Sporazum bi trebao obuhvatiti sanitarna i fitosanitarna pravila, pravila o sigurnosti hrane i opća pravila o zaštiti potrošača koja se primjenjuju na proizvodnju, distribuciju i konzumaciju poljoprivredno-prehrambenih proizvoda, propise o živim životinjama i pesticidima, pravila o ekološkoj proizvodnji te tržišne standarde koji se primjenjuju na određene sektore ili proizvode. Sva ta područja trebalo bi obuhvatiti u cijelosti, uključujući provedbu pravnih zahtjeva i pravila o certificiranju i službenim kontrolama.

Kontrole i provjere

18. Kao dio prethodno opisanog načela dinamičnog usklađivanja, sporazumom bi se trebalo osigurati da se Ujedinjena Kraljevina u pogledu Velike Britanije dinamički usklađuje s relevantnim pravilima, među ostalim o kontrolama i provjerama, koja se primjenjuju na trgovinu unutar EU-a.

19. Stoga bi se sporazumom osiguralo i da pravila koja se primjenjuju na ulazak životinja, bilja i robe iz ostatka svijeta u Ujedinjenu Kraljevinu u pogledu Velike Britanije, za koja vrijede pravila s kojima bi se Ujedinjena Kraljevina dinamično usklađivala u kontekstu sporazuma, budu jednaka pravilima propisanima relevantnim pravom Unije o ulasku životinja, bilja i robe u Uniju iz ostatka svijeta.

Ostali aspekti

20. Sporazumom se ne bi trebali dovoditi u pitanje:

- pravila o podrijetlu koja se primjenjuju na trgovinu robom između Unije i Ujedinjene Kraljevine kako su utvrđena u Sporazumu o trgovini i suradnji;
- carinski propisi Unije.

[1] Na temelju Windsorskog okvira pravo Unije u području sanitarnih i fitosanitarnih pravila automatski se primjenjuje na Ujedinjenu Kraljevinu i u Ujedinjenoj Kraljevini u vezi sa Sjevernom Irskom. Trgovina između Unije i Sjeverne Irske te premještanja između Velike Britanije i Sjeverne Irske uređeni su Windsorskim okvirom.

21. Neovisno o vođenju i ishodu pregovora, Windsorskim okvirom i dalje je utvrđeno da se pravila Unije u pogledu sanitarnih i fitosanitarnih mjera i druga relevantna pravila Unije primjenjuju na Ujedinjenu Kraljevinu i u Ujedinjenoj Kraljevini u vezi sa Sjevernom Irskom.

SPORAZUM O POVEZIVANJU SUSTAVÂ TRGOVANJA EMISIJAMA STAKLENIČKIH PLINOVA UJEDINJENE KRALJEVINE I UNIJE

Teritorijalno i materijalno područje primjene

22. Sporazum o povezivanju sustavâ trgovanja emisijama stakleničkih plinova Ujedinjene Kraljevine i Unije trebao bi se za Uniju primjenjivati na područja na kojima se primjenjuju Ugovori i pod uvjetima koji su u njima utvrđeni, a za Ujedinjenu Kraljevinu u odnosu na Veliku Britaniju. Sporazum bi se trebao primjenjivati i na Ujedinjenu Kraljevinu i u Ujedinjenoj Kraljevini u vezi sa Sjevernom Irskom, osim u pogledu veleprodajnih tržišta električne energije, na koja će se i dalje primjenjivati dogovori iz članka 9. Windsorskog okvira i Priloga 4. tom okviru. Sporazumom bi se trebalo osigurati da Ujedinjena Kraljevina za trgovanje emisijama u zračnom i pomorskom prometu upotrebljava jednako teritorijalno područje primjene kao Unija.

23. Sporazumom bi se trebali obuhvatiti svi aspekti povezanosti sustavâ trgovanja emisijama, kao što su oni obuhvaćeni područjem primjene Direktive 2003/87/EZ o uspostavi sustava trgovanja emisijskim jedinicama stakleničkih plinova unutar Unije i izvedenih propisa.

24. Konkretno, sektori obuhvaćeni područjem primjene sporazuma trebali bi biti jasno utvrđeni. Područje primjene trebalo bi, među ostalim, uključivati sektore proizvodnje električne energije, industrijske proizvodnje topline (isključujući pojedinačno grijanje kuća), industrije, domaćeg i međunarodnog pomorskog prometa te domaćeg i međunarodnog zračnog prometa. U okviru tog područja primjene sporazumom bi se trebalo osigurati dinamično usklađivanje Ujedinjene Kraljevine s relevantnim pravilima Europske unije kako bi se izbjegli rizici od istjecanja ugljika i narušavanja tržišnog natjecanja. U sporazumu bi se trebao utvrditi postupak za daljnje proširenje popisa sektora koji će tek biti obuhvaćeni sporazumom o povezivanju.

25. Sporazumom bi se trebalo osigurati i dinamično usklađivanje Ujedinjene Kraljevine s odredbama financijskog regulatornog i nadzornog okvira Unije koje se primjenjuju na trgovinu emisijskim jedinicama u okviru EU sustava trgovanja emisijama i njihovim izvedenicama.

Ambicija

26. U sporazumu bi se trebalo zahtijevati da gornja granica Ujedinjene Kraljevine i plan smanjenja budu barem jednako ambiciozni kao gornja granica i plan smanjenja kojih se pridržava Unija.

27. Sporazum ne bi trebao ograničavati Uniju i Ujedinjenu Kraljevinu u ostvarivanju većih ambicija u području okoliša, u skladu s njihovim međunarodnim obvezama.

Priznavanje emisijskih jedinica

28. Sporazum bi trebao uključivati obvezu svake stranke da u okviru svojeg sustava trgovanja emisijama priznaje emisijske jedinice iz sustava trgovanja emisijama druge stranke.

Mehanizam za ugljičnu prilagodbu na granicama

29. Sporazumom bi se trebali stvoriti uvjeti za uzajamna izuzeća robe podrijetlom iz Unije i Ujedinjene Kraljevine od odgovarajućih mehanizama Unije i Ujedinjene Kraljevine za ugljičnu prilagodbu na granicama ako su ispunjene relevantne odredbe propisa Unije odnosno Ujedinjene Kraljevine.

Ostali aspekti

30. Sporazumom bi se trebalo osigurati da se trgovanje emisijskim jedinicama i njihovim izvedenicama na primarnim i sekundarnim tržištima odvija u skladu s istim pravilima koja se primjenjuju u Uniji, uključujući relevantna pravila financijskog sektora.

31. Sporazumom bi se trebala štititi cjelovitost tržišta emisijskih jedinica u Uniji.

32. Sporazum bi trebao sadržavati odgovarajuće odredbe o otvaranju pregovora Unije s ciljem povezivanja sustava trgovanja emisijama Unije sa sustavima trgovanja emisijama ostalih trećih zemalja.

33. Sporazum bi trebao sadržavati odgovarajuće prijelazne odredbe u pogledu emisijskih jedinica u optjecaju u slučaju raskida sporazuma.

FINANCIJSKI DOPRINOS

34. Ujedinjena Kraljevina trebala bi snositi odgovarajuće troškove za sudjelovanje u zajedničkom sanitarnom i fitosanitarnom području te za provedbu sporazuma o povezivanju sustavâ trgovanja emisijama stakleničkih plinova Ujedinjene Kraljevine i Unije.

35. Ujedinjena Kraljevina trebala bi financijski pridonijeti pokrivanju relevantnih troškova povezanih s radom Unije u tim područjima politika. To uključuje financijski doprinos, među ostalim, za funkcioniranje relevantnih agencija, sustava i baza podataka Unije kojima bi Ujedinjena Kraljevina dobila odgovarajući pristup.

POSTUPOVNI ARANŽMANI ZA VOĐENJE PREGOVORA

36. Komisija bi pregovore trebala voditi uz savjetovanje s Radnom skupinom Vijeća za Ujedinjenu Kraljevinu, koja je poseban odbor u smislu članka 218. stavka 4. UFEU-a.

37. Komisija bi se trebala pravodobno savjetovati s posebnim odborom i izvješćivati ga. Komisija bi trebala pravodobno osigurati sve potrebne informacije i dokumente povezane s pregovorima.

38. Komisija bi trebala pravodobno i u potpunosti izvješćivati Europski parlament o pregovorima.